

Gestión aplicada en Espacios Naturales Protegidos

El Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa

La Llacuna (Andorra la Vella)

25 de octubre de 2018

PARC NATURAL
Comunal - Valls del
Comapedrosa

Gestión aplicada en Espacios Naturales Protegidos
El Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa

Un poco de historia

Un poco de historia

- ✓ Estudio de viabilidad y orientación estratégica (2001).
- ✓ Declaración del Parc Natural de les Valls del Comapedrosa (2003).

Ordinació del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa

Document publicat al BOPA núm. 82 - any 18 - 9 d'agost del 2006

Exposició de motius

Les valls adjacents al pic del Comapedrosa són un espai privilegiat, tant des del punt de vista paisatgístic i geomorfològic, com per la riquesa de la seva flora i fauna autòctones. L'interès d'aquest territori és molt notable, tant per la mostra que conté de la diversitat dels sistemes naturals lligats a l'alta muntanya pirinenca, com pel valor simbòlic del cim més elevat del Principat d'Andorra, l'alt del Comapedrosa (2.942 m).

Per Decret de 18 de desembre del 2003 (BOPA núm. 91, any 15, de 24 de desembre del 2003), el Comú de la Massana va crear, segons les competències atorgades per l'article 4.9 de la Llei de delimitació de competències dels comuns, el Parc Natural de les Valls del Comapedrosa. L'objectiu d'aquest Parc Natural, definit com la preservació de la riquesa ecològica, tot conservant la fauna i la flora i mantenint les activitats tradicionals arrelades a la zona, requereix una ampliació dels límits de l'espai, per tal de satisfer les necessitats de conservació de determinats hàbitats i espècies (principalment de caràcter forestal).

D'altra banda, les perspectives actuals de la protecció dels espais naturals a Andorra aconsellen especificar, en el nom que identifica el tipus d'espai, el caràcter comunal de la gestió del mateix, mitjançant la denominació de "Parc Natural Comunal".

Donat l'interès del Comú de la Massana de modificar el nom de l'espai i d'ampliar-ne els límits, fet de gran importància per al compliment dels seus objectius, i la voluntat del Quart d'Arinsal i de diversos propietaris privats d'incorporar els seus terrenys al Parc Natural, es considera convenient, davant l'emergència que suposen dites modificacions, derogar l'Ordinació del Parc Natural de les Valls del Comapedrosa, creat per Decret de 18 de desembre del 2003, i aprovar una nova Ordinació.

Article 1. Finalitat

Es crea el Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa, amb la finalitat de protegir, conservar i millorar els valors naturals i culturals de l'espai, a fi que les generacions actuals i futures en puguin gaudir, i de promoure la recerca, l'educació ambiental i l'ús públic de forma sostenible, amb respecte a les activitats tradicionals.

Article 2. Objectius

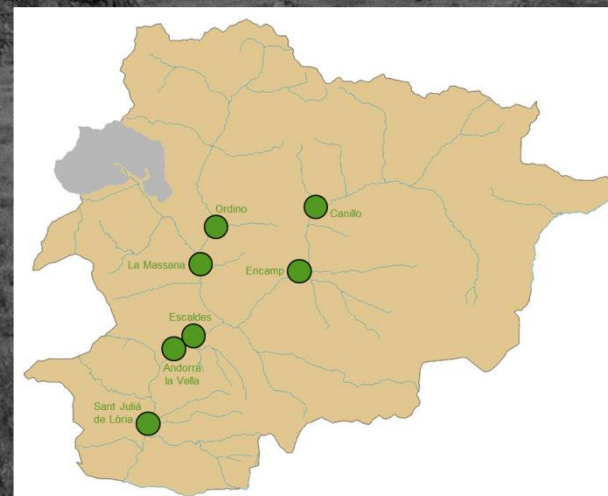
Els objectius pel Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa són els següents:

- Protegir el paisatge i el medi físic -geologia, aigües i atmosfera-, i minimitzar els principals impactes existents en l'actualitat.
- Protegir els hàbitats, les espècies animals i vegetals i els processos naturals, i millorar el seu estat de conservació.
- Preservar el patrimoni cultural i restaurar els elements més degradats.

Primera página de la Ordinación del Parc Natural de les Valls del Comapedrosa+

Un poco de historia

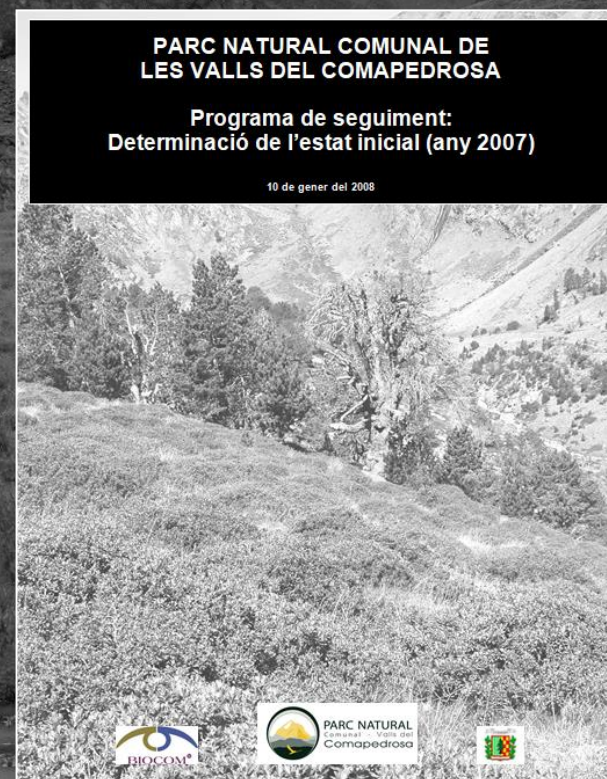
- ✓ Estudio de viabilidad y orientación estratégica (2001).
- ✓ Declaración del Parc Natural de les Valls del Comapedrosa (2003).
- ✓ Creación del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa (2006).

Situación y límites del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa

Un poco de historia

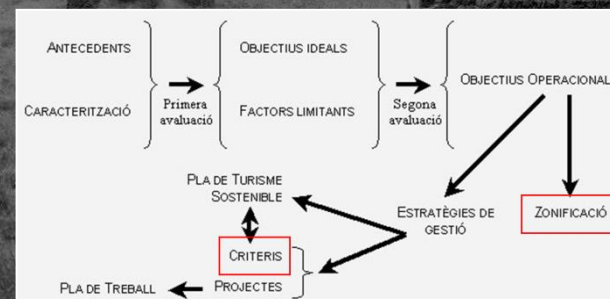
- ✓ Estudio de viabilidad y orientación estratégica (2001).
- ✓ Declaración del Í Parc Natural de les Valls del Coma Pedrosa (2003).
- ✓ Creación del Í Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa (2006).
- ✓ Primera ejecución del Programa de Seguimiento (2007).

Portada de la memòria de la primera execució del Programa de Seguiment

Un poco de historia

- ✓ Estudio de viabilidad y orientación estratégica (2001).
- ✓ Declaración del Parc Natural de les Valls del Comapedrosa (2003).
- ✓ Creación del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa (2006).
- ✓ Primera ejecución del Programa de Seguimiento (2007).
- ✓ Publicación de la primera edición del Plan Rector (2008).

Esquema metodològic bàsic utilitzat per a l'elaboració del Plan Rector

Un poco de historia

- ✓ Estudio de viabilidad y orientación estratégica (2001).
- ✓ Declaración del Parc Natural de les Valls del Comapedrosa (2003).
- ✓ Creación del Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa (2006).
- ✓ Primera ejecución del Programa de Seguimiento (2007).
- ✓ Publicación de la primera edición del Plan Rector (2008).
- ✓ Incorporación de las zonas húmedas del parque en el listado de zonas húmedas de importancia internacional del Convenio de Ramsar (2014).

Logotipo del Convenio de Ramsar

Gestión aplicada en Espacios Naturales Protegidos

El Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa

Un poco de historia

- ✓ Estudio de viabilidad y orientación estratégica (2001).
- ✓ Declaración del Í Parc Natural de les Valls del Coma PedrosaÂ (2003).
- ✓ Creación del Í Parc Natural Comunal de les Valls del ComapedrosaÂ (2006).
- ✓ Primera ejecución del Programa de Seguimiento (2007).
- ✓ Publicación de la primera edición del Plan Rector (2008).
- ✓ Incorporación de las zonas húmedas del parque en el listado de zonas húmedas de importancia internacional del Convenio de Ramsar (2014).
- ✓ Publicación de la tercera edición del Plan Rector (2018).

Primera página de la última versión del Plan Rector

Gestión aplicada en Espacios Naturales Protegidos

El Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa

Los objetivos del parque

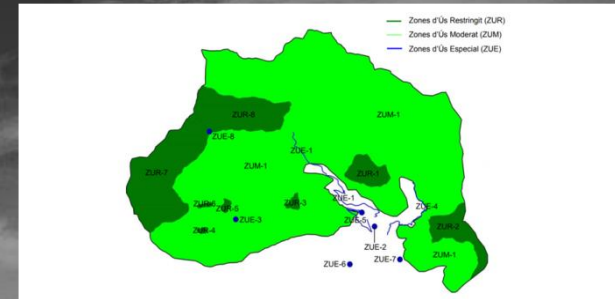
Los objetivos del parque

- ✓ Proteger el paisaje y el medio físico.

Los objetivos del parque

- ✓ Proteger el paisaje y el medio físico.
- ✓ Proteger los hábitats, las especies animales y vegetales y los procesos naturales, y mejorar su estado de conservación.

Los objetivos del parque

- ✓ Proteger el paisaje y el medio físico.
- ✓ Proteger los hábitats, las especies animales y vegetales y los procesos naturales, y mejorar su estado de conservación.
- ✓ Preservar el patrimonio cultural y restaurar los elementos más degradados.

Los objetivos del parque

- ✓ Proteger el paisaje y el medio físico.
- ✓ Proteger los hábitats, las especies animales y vegetales y los procesos naturales, y mejorar su estado de conservación.
- ✓ Preservar el patrimonio cultural y restaurar los elementos más degradados.
- ✓ Mejorar el conocimiento de los diferentes componentes, especialmente de los más relevantes para la gestión.

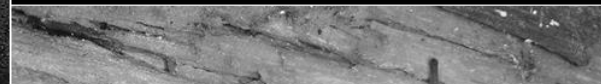
Catàleg de flora vascular
(*Pteridophyta* i *Spermatophyta*)
de la part est del Parc Natural Comunal de
les valls del Comapedrosa
(i del Parc sencer)

ARBRES I ARBREDAS SINGULARS
DEL PARC NATURAL DE LES VALLS DEL
COMAPEDROSA

CATÀLEG PRELIMINAR DELS MOL·LUSCS DEL
PARC NATURAL COMUNAL DE LES VALLS DEL COMAPEDROSA

27 DE NOVEMBRE DEL 2008

Los objetivos del parque

- ✓ Proteger el paisaje y el medio físico.
- ✓ Proteger los hábitats, las especies animales y vegetales y los procesos naturales, y mejorar su estado de conservación.
- ✓ Preservar el patrimonio cultural y restaurar los elementos más degradados.
- ✓ Mejorar el conocimiento de los diferentes componentes, especialmente de los más relevantes para la gestión.

Catàleg de flora vascular
(*Pteridophyta* i *Spermatophyta*)
de la part est del Parc Natural Comunal de
les valls del Comapedrosa
(i del Parc sencer)

**Total de 726 taxones
(79 incluidos en la Lista
Roja de la Flora Vascular de
Andorra)**

Tàxon	Categoria
<i>Carex depressa basilaris</i>	CR
<i>Erysimum cheiranthoides</i>	CR
<i>Carex sylvatica sylvatica</i>	EN
<i>Cephalanthera rubra</i>	EN
<i>Galium rotundifolium</i>	EN
<i>Galium uliginosum</i>	EN
<i>Polygonatum odoratum</i>	EN
<i>Veronica urticifolia</i>	EN

Los objetivos del parque

- ✓ Proteger el paisaje y el medio físico.
- ✓ Proteger los hábitats, las especies animales y vegetales y los procesos naturales, y mejorar su estado de conservación.
- ✓ Preservar el patrimonio cultural y restaurar los elementos más degradados.
- ✓ Mejorar el conocimiento de los diferentes componentes, especialmente de los más relevantes para la gestión.
- ✓ Ordenar las actividades tradicionales, de manera que garanticen la conservación de los valores del parque.

Estudi de les Pastures Supraforestals
de La Massana i Andorra La Vella

(Principat d'Andorra)

Producció, Qualitat, Diversitat i Càrregues Ramaderes

Annex B. Llistat de plantes de recol·lecció autoritzada

- All junciforme (*Allium schoenoprasum*)
- Àrnica (*Arnica montana*)
- Comí (*Carum carvi*)
- Coscoll (*Molopospermum peloponnesiacum*)
- Enciam de font (*Saxifraga aquatica*)
- Espinac de muntanya (*Chenopodium bonus-henricus*)
- Oregana (*Origanum vulgare*)
- Ortiga (*Urtica dioica*)
- Salsafraja (*Peucedanum ostruthium*)
- Timona (*Thymus vulgaris* i *Thymus serpyllum*)
- Xicoia (*Taraxacum pyrenaicum*)

Los objetivos del parque

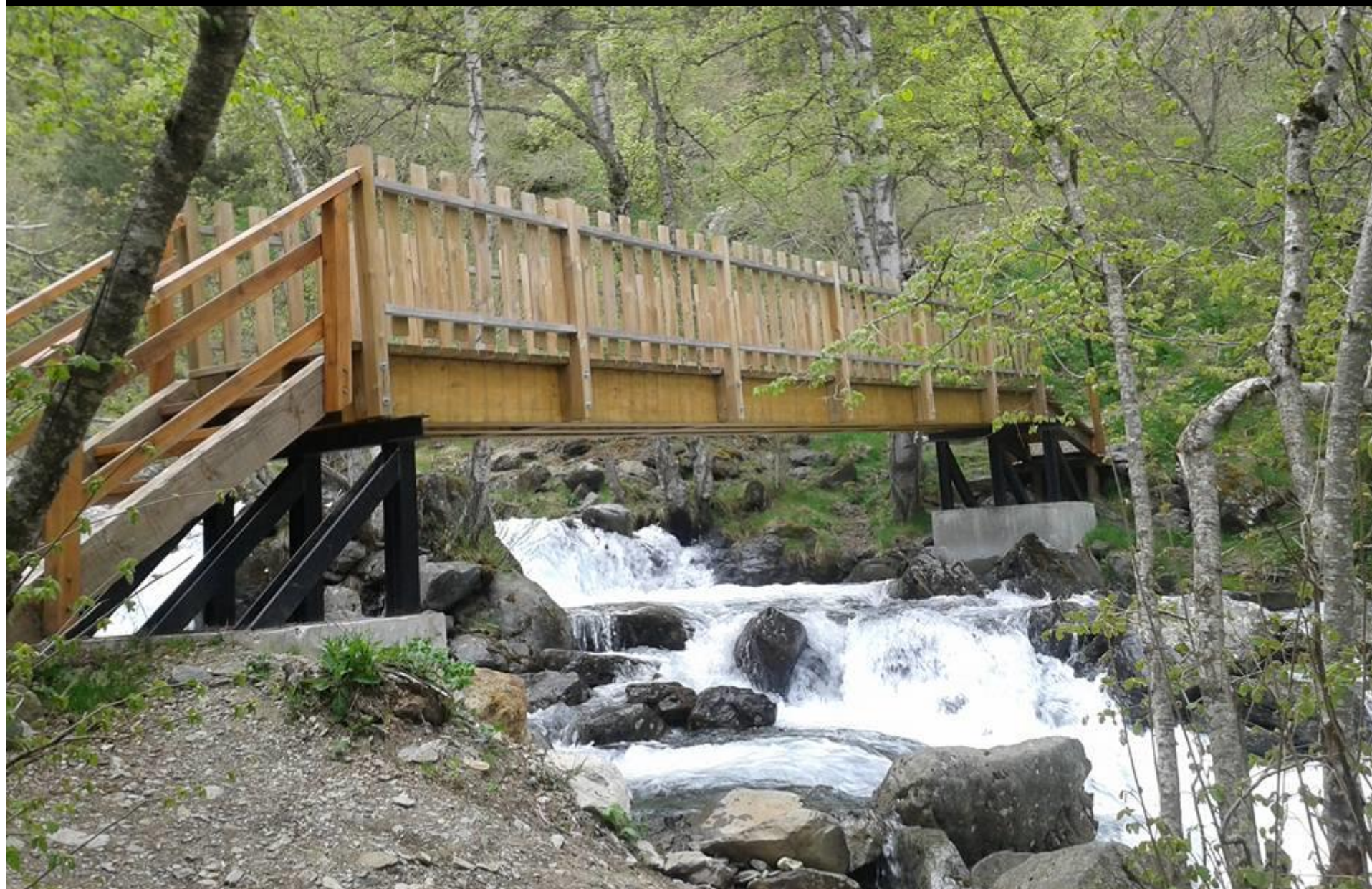
- ✓ Proteger el paisaje y el medio físico.
- ✓ Proteger los hábitats, las especies animales y vegetales y los procesos naturales, y mejorar su estado de conservación.
- ✓ Preservar el patrimonio cultural y restaurar los elementos más degradados.
- ✓ Mejorar el conocimiento de los diferentes componentes, especialmente de los más relevantes para la gestión.
- ✓ Ordenar las actividades tradicionales, de manera que garanticen la conservación de los valores del parque.
- ✓ Ordenar el uso público de manera que se minimice la afectación sobre los valores del parque, que se garantice la satisfacción, la educación y la seguridad de los visitantes, y que se ofrezcan unos recursos turísticos de calidad.

Gestión aplicada en Espacios Naturales Protegidos

El Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa

Gestión aplicada en Espacios Naturales Protegidos
El Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa

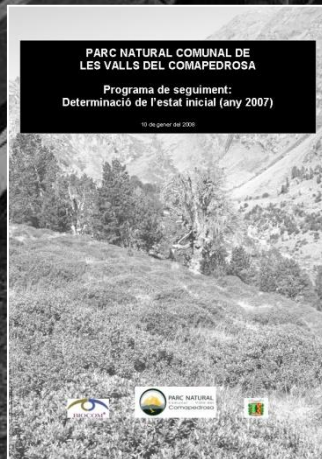

El Programa de Seguimiento

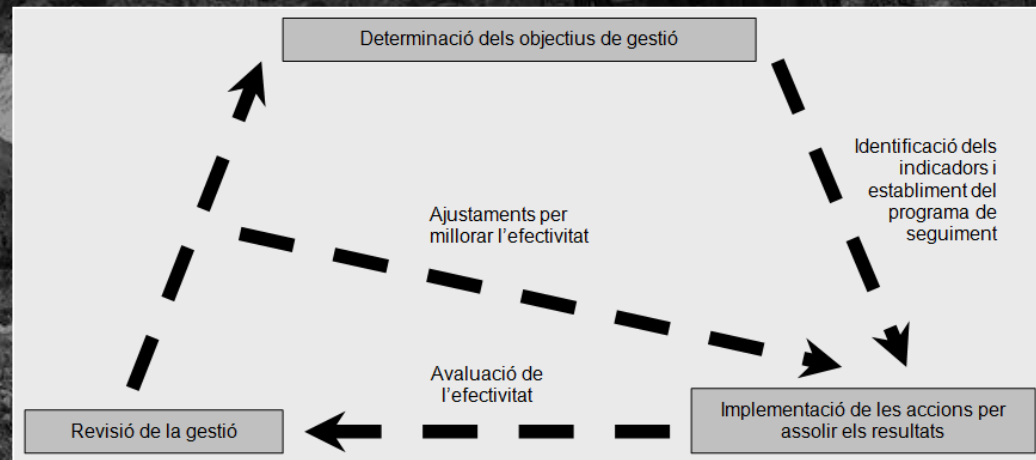

El Programa de Seguimiento

- ✓ Definición del programa, establecimiento de los indicadores y primera ejecución (2007).

Sistema cíclico de avaluació

El Programa de Seguimiento

- ✓ Definición del programa, establecimiento de los indicadores y primera ejecución (2007).

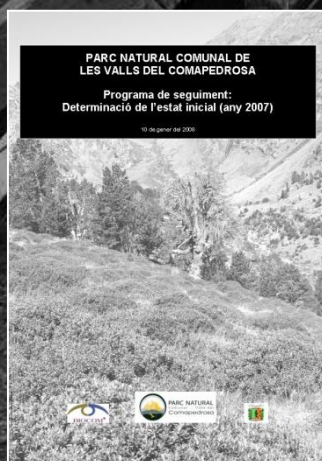
Selección del nivel de evaluación

Criteri	Condicció	Puntuació
Importància	L'espai és important regionalment però no globalment	2
Vulnerabilitat	L'espai és moderadament vulnerable	2
Extensió de les amenaces	Es coneix l'existència d'amenaces significatives	3
Context nacional ¹	GNP > 9.361 \$	3
PUNTUACIÓ TOTAL		10 (Nivell 3)

1: En relació al GNP per càpita, segons la classificació del Banc Mundial

Número y porcentaje de indicadores de cada categoría

Grup d'indicadors	Número	Percentatge
Legislació i planificació	8	13,3
Mitjans	11	18,3
Funcionament	8	13,3
Activitats i serveis	9	15
Resultats (incloent estat i context)	24	40
TOTAL	60	

El Programa de Seguimiento

- ✓ Definición del programa, establecimiento de los indicadores y primera ejecución (2007).
- ✓ Ejecución anual y ampliación progresiva del número de indicadores (2008-2017).

El Programa de Seguimiento

- ✓ Definición del programa, establecimiento de los indicadores y primera ejecución (2007).
- ✓ Ejecución anual y ampliación progresiva del número de indicadores (2008-2017).

60 indicadores (2007)

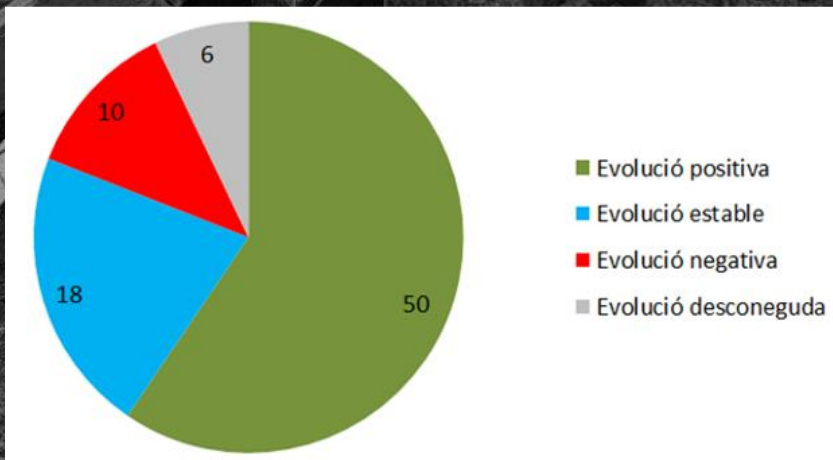
109 indicadores (2017)

El Programa de Seguimiento

- ✓ Definición del programa, establecimiento de los indicadores y primera ejecución (2007).
- ✓ Ejecución anual y ampliación progresiva del número de indicadores (2008-2017).
- ✓ Algunos resultados de la última ejecución (2017).

Número de indicadores en función de la tendencia establecida

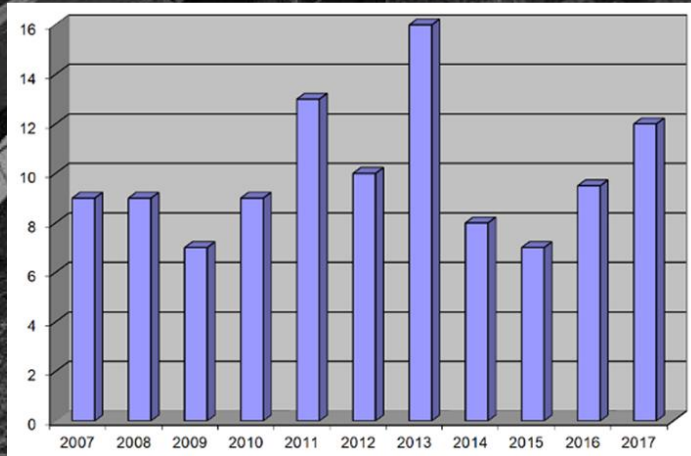

Codi	Nom	Anys de càlcul	Tendència detectada
A3	A3b Pressió urbanística perimetral i de les infraestructures	2007-17	▲
A5.1	A5.1a Trencabals	2007-17	▲
A5.1	A5.1b Aiguila daurada	2007-17	▲
A5.1	A5.1c Gall de bosc	2008-17	▼
A5.1	A5.1d Isard	2007-17	▲
A5.1	A5.1e Serenalla pallaresa	2007-17	▲
A5.2	A5.2 Següiment de les comunitats d'amfibis	2010-17	▲
A6	A6 Següiment de troglodites diurns	2006-16	▼
A7	A7 Següiment d'ocells comuns	2005-17	▲
A8	A8a Marçolc pinnenc	2008-17	▲
A8	A8b Flora alpina	2009-17	▲
A8	A8c Curnia vermell	2013-17	?
A8	A8d Espunyidella rotundifolia	2013-17	?
A8	A8e Veronica latifolia	2013-17	?
A8	A8f florístiques clau	2013-17	▲
A8	A8g Carçola de roca	2014-17	▲
A8	A8h Saxifraga mtjana	2014-17	▼
A8	A8i Gatzeri	2014-17	▲
A8	A8j Cal lithique	2015-17	▼
A12.1a	A12.1a Canvis en alguns dels hàbitats clau	2007-17	▲
A12.1b	A12.1b Botoll de bec pubescent	2007-17	▼
A12.1c	A12.1c Matollars nans de nabius	2007-17	▼
A12.2	A12.2 Prats de Carex curvula	2007	?
A13	A13 Següiment de les molleses	2010-17	▲
A14	A14 Canvis en l'estat ecològic dels cursos hídrics i del bosc de ribera	2007-17	▲
A15	A15 Canvis en l'estat del patrimoni arquitectònic i arqueològic	2007-17	▲
A15a	A15a Sortides i activitats organitzades	2006-17	▲
A15b	A15b Competicions esportives	2008-17	▼
A15c	A15c Dades ecoconplador	2012-17	▲
A15d	A15d Geocerca per al públic familiar	2014-17	▲
A18	A18 Recerca	2007-17	▲
A19	A19 Activitat econòmica induïda	2007-17	▲
A20	A20 Nombre de treballs generals	2007-17	▲
A21	A21 Certificacions	2007-17	▲
A22a	A22a Espècies onegètiques	2006-17	▲
A22b	A22b Evolució d'alguns usos i activitats	2007-17	▲
A22c	A22c Caps de bestiar	2007-17	▲
A25	A25 Valoració de les visites	2014-16	▲
B1a	B1a Visites ateses als equipaments	2006-17	▲
B1b	B1b Equipament per a l'atenció dels visitants	2007-17	▲
B2a	B2a Ocupació del refugi guardat de Comapedrosa	2016-17	▲
B2b	B2b Permocacions	2006-17	▲
B3	B3 Apats	2007-17	▲
B4	B4 Senyalització de límits i accessos	2007-17	▲
B5a	B5a Plafons informatius	2007-17	▲
B5b	B5b Itineraris i camins senyalitzats	2007-17	▲
B5c	B5c Cartells orientatius	2007-17	▲
B5d	B5d Plaquetes orientatius	2013-17	▲
B6	B6 Control de l'erosió	2017	?
B7	B7 Personal dedicat als serveis als visitants	2007-17	▲
B8	B8 Publicacions divulgatives i jornades científiques	2007-17	▲
B9a	B9a Publicacions divulgatives i altre material divulgatiu	2007-17	▲
B9b	B9b Activitats educatives i participació de la població escolar	2007-17	▲
B10	B10 Participació de les escoles	2009-17	▲
C1	C1 Aparicions a la premsa diària nacional	2007-17	▲
C2	C2 Figures legals de protecció	2007-17	▲
C3	C3 Adequació del disseny	2007-17	▲
C4	C4 Titularitat del sòl	2007-17	▲
C7	C7 Planificació de l'ús dels recursos naturals	2007-17	▲
C8	C8 Elaboració i difusió d'una memòria anual d'activitats i resultats	2007-17	▲
D1	D1 Elaboració d'un pla anual d'educacions	2007-17	▲
D2	D2 Personal per règim laboral	2007-17	▲
D3	D3 Personal per àmbit funcional	2007-17	▲
D4	D4 Participació en programes de voluntariat	2007-17	▼
D5	D5 Participació pública en els òrgans de gestió	2007-17	▲
D6	D6 Associacions i empreses vinculades a la conservació	2007-17	▲
D7	D7 Existència d'equipaments o infraestructures a l'interior de l'espai	2007-17	▲
D8	D8 Existència d'equipaments o infraestructures a l'exterior de l'espai	2007-17	▲
D9	D9 Accés amb transport públic	2007-17	▲
D11a	D11a Pressupost	2007-17	▲
D11b	D11b Font de finançament i ingressos directes	2007-17	▲
E1	E1 Font de finançament i ingressos directes	2007-17	▲
E2	E2 Grau de formalització dels procediments interns	2007-17	▲
E3a	E3a Execució d'actuacions programades	2007-17	▲
E3b	E3b Informes preceptius i informes d'incidències	2007-17	▲
E4	E4 Informes d'incidències	2008-17	▼
E5a	E5a Denúncies i contenciosos	2007-17	▲
E5b	E5b Grau d'utilització	2007-17	▲
E5c	E5c Grau d'utilització de noves tecnologies i actualització i ús del web	2009-17	▲
E5d	E5d Actualització de la web	2012-17	▲
E5e	E5e Utilització del web	2012-17	▲
E6	E6 Seguiment del Facebook	2017	?
E7	E7 Grau d'ambientalització dels equipaments	2007-17	▲
E8	E8 Recerca vinculada amb la gestió	2007-17	▲
E9a	E9a Grups de treball, convenis, programes i protocols	2007-17	▲
E9b	E9b Cooperació amb altres espais protegits	2007-17	▲
E9c	E9c Número d'espais protegits	2007-17	▲

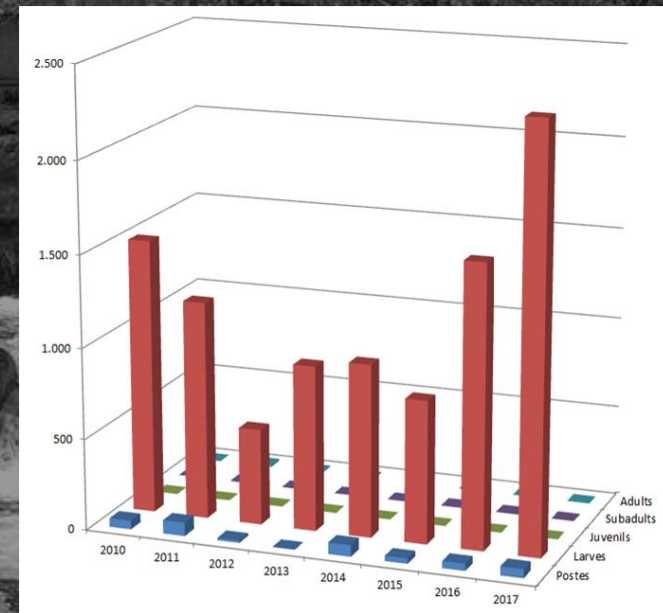
El Programa de Seguimiento

- ✓ Definición del programa, establecimiento de los indicadores y primera ejecución (2007).
- ✓ Ejecución anual y ampliación progresiva del número de indicadores (2008-2017).
- ✓ Algunos resultados de la última ejecución (2017).

Seguimiento de la lagartija pallaresa (indicador A5.1e)

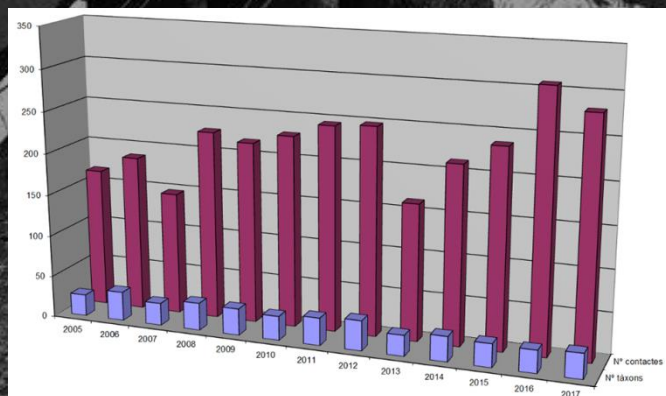
Seguimiento de las comunidades de anfibios (indicador A5.2)

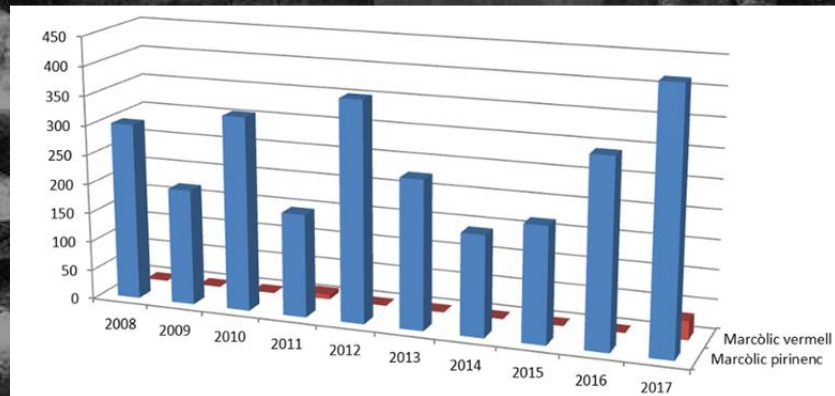
El Programa de Seguimiento

- ✓ Definición del programa, establecimiento de los indicadores y primera ejecución (2007).
- ✓ Ejecución anual y ampliación progresiva del número de indicadores (2008-2017).
- ✓ Algunos resultados de la última ejecución (2017).

Seguimiento de aves comunes (indicador A7)

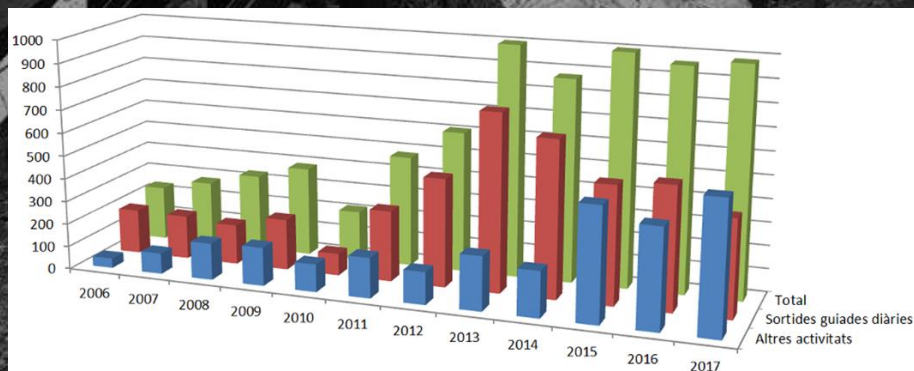
Seguimiento de la azucena de los Pirineos (indicador A8a)

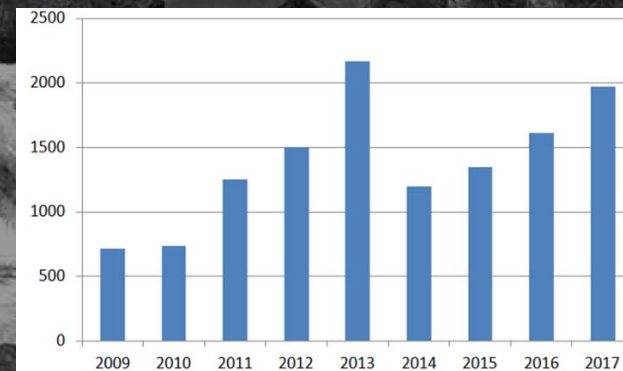
El Programa de Seguimiento

- ✓ Definición del programa, establecimiento de los indicadores y primera ejecución (2007).
- ✓ Ejecución anual y ampliación progresiva del número de indicadores (2008-2017).
- ✓ Algunos resultados de la última ejecución (2017).

Participación a las actividades organizadas por el parque (indicador A15a)

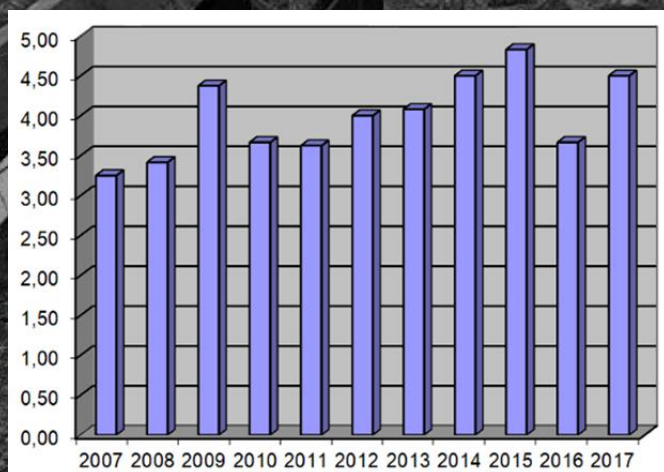
Participación en competiciones deportivas (indicador A15b)

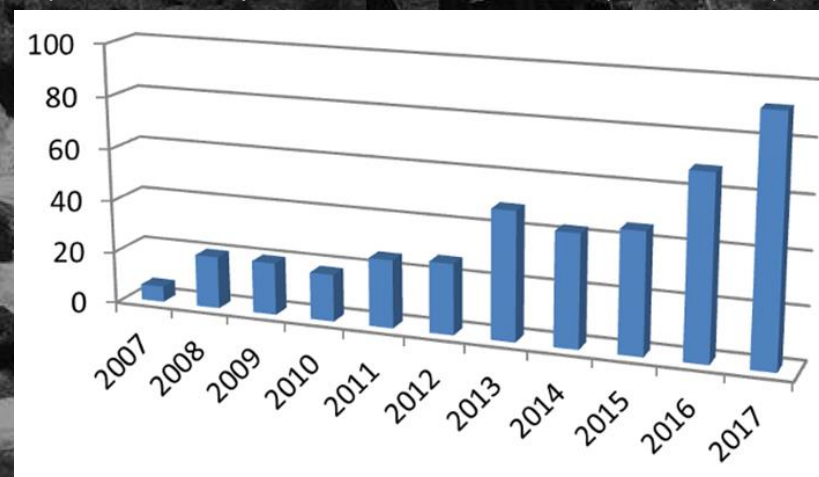
El Programa de Seguimiento

- ✓ Definición del programa, establecimiento de los indicadores y primera ejecución (2007).
- ✓ Ejecución anual y ampliación progresiva del número de indicadores (2008-2017).
- ✓ Algunos resultados de la última ejecución (2017).

Número de puestos de trabajo generados por el parque (indicador A20)

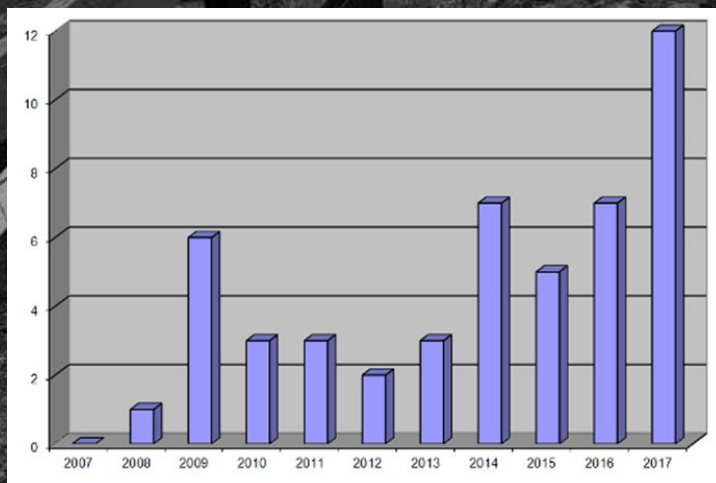
Apariciones en la prensa escrita diaria nacional (indicador B10)

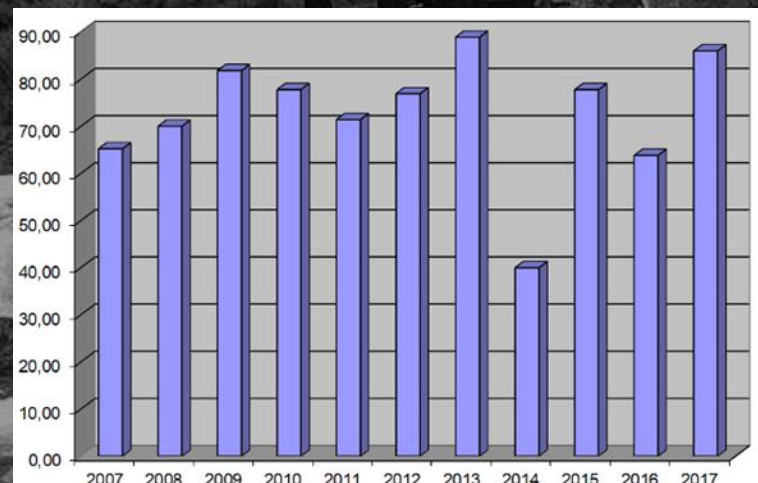
El Programa de Seguimiento

- ✓ Definición del programa, establecimiento de los indicadores y primera ejecución (2007).
- ✓ Ejecución anual y ampliación progresiva del número de indicadores (2008-2017).
- ✓ Algunos resultados de la última ejecución (2017).

Número de informes vinculantes elaborados (indicador E3a)

Porcentaje de ejecución de las actividades programadas (indicador E2)

Gestión aplicada en Espacios Naturales Protegidos

El Parc Natural Comunal de les Valls del Comapedrosa

La Llacuna (Andorra la Vella)

25 de octubre de 2018

PARC NATURAL
Comunal - Valls del
Comapedrosa

